

NAGYKÖRÖS és VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-ter. 35.
Székely-nyomda, telefon: 94.

Megjelenik hetenként háromszor:
Kedden, csütörtökön és vasárnap
reggel.

Főszerkesztő:
Magyar Kázmér.
A felelős szerkesztő és lapigazgató:
D. Tóth Ferenc
távollétében a szerkesztésért felelős:
Székely Albert.

Előfizetési árak:
HELYBEN:
Égész évre 10 K., 1/2 évre 5 K., 1/4 évre 2 50 K.
VIDÉKEN:
Égész évre 12 K., 1/2 évre 6 K., 1/4 évre 3 K.
Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fillér
Nyitárter. oronként 50 fillér.

Gazdasági Egyesület közgyűlése.

(Folytatás.)

Hadikórházunk éléstárának megtöltése céljából a karácsonyi ünnepek alatt a két jótékony növénytelit Házartási kiállítást rendeztünk. Gazdaszovnyaink egyetlen hívó szóra igaz magyaros lelkesedéssel küldték oda értékesebbnél értékesebb és minőségre is kíváló adományait.

Nemzetgazdasági szempontból rendkívül hasznos tanulságokat szűrhetünk le ezen kiállításról, mert minden előzetes készület nélkül olyan ki-váló befőttek, konzervek és tészták kerültek közszemlére, hogy azokkal még egy világgkiállításon sem vallottunk volna szegényen s ez a kiállítás egyenesen megjelöli nekünk az utat, mely termelvényeink jobb értékesítéséhez vezet.

A kiállításon résztvett 221 kiállító 1000 üveg befőtél, 457 liter borral s nagyszámú tészta, gyümölcs és gazdasági termékekkel, a kiállítás tiszta feleslege 526 kor. 14 fillér volt, mely összeget a hadikórház intézőségéhez juttattuk.

A 3 napra tervezett kiállítás 9 napig volt nyitva s a földművelésügyi miniszter ur a kiállítási érdekében közreműködő gazdasági egyesületnek és a segédkezet nyújtó növénytelen hazafias buzzalmukért 74974—914 szám alatt elismerését fejezi ki.

1915. január 2-án a kiállítás záró-ünnepejére városunkba érkeztek Báró Ghillány Iremné, gróf Teleky Sándorné, Lipthay Béliáné, Kőszeghy Sándorné és gróf Ráday Gedeon főispán, a kik a látogatást fölött teljes meglegedésüknek és elismerésüknek adtak kifejezést.

Kellemes meglepetést szereztek előkelő vendégeinknek az által, hogy egyesületünk nagyérdemű előnökeinek indítványára a budapesti munkácsi-uti hadikórház részére 100 üveg befőtélből külön gyűjteményt állítottunk össze s még az aznapi gyorsvonattal rendelési helyére utnak is indítottuk.

Nagy megtiszteltetés érte egyesületünket a mennyiben magas vendégeink a városból való látogatásuk előtt egyesületünk központi helyiségében látogatást tettek s a látogatás emlékére nevüket vendégkönyvünkbe bejegyezték.

Harcotról visszaérkezett és ló-kórházban ápolat lovakból eddigelé 34 db-ot sikerült tagjaink részére kieszközölni 70—130 korona árban; örökáron eladtunk 25 db-ot. Leelléstől számított 6 hónapi tartásra pedig 9 drb rendes kancát. A vármegyei gazdasági felügyelőség útján abraktakarmányának kedvezményes korpát szerzettünk mázsánként 14 korona árban. Január 16-án Gyulay Károly gazdasági szaktanár ur központi helyiségünkben előadást tartott a zöldség-műtrágyázási kísérletek sikeréről, gazdasági közönségünk megértő érdeklődéssel kísérte a szakszerű fejtegetést és a folyó évben végzendő zöldségműtrágyázási kísérletre 29 tag jelentkezett és műtrágyázási kísérlet alá 15,500 n.-ől területet jelentett be.

Termelési kísérletet eszközünk korai kukoricával, burgonyával, babbal, borsóval paprikával paradicsommal, gyökerművekkel, ugorakával kizsálva, árpaival, zabbal, gyümölcsfákkal és szőlővel s e célra 1800 kg superfoszfátot, 1196 kg. kálit és 1198 kg kénvasat ammoniakot osztottunk ki.

Folyó év február 1-én tartott rendkívüli közgyűlésen Báró Ghillány Iremné öngyméltóságát egyesületünk disztagjává választottuk s a kegyelmes asszony gazdaságunkat kegyes méltánylisanak és megértésének újabb jelet adta az által, hogy belépett alapító tagjaink sorába.

Az egyesület fennállásának első évfordulója alkalmából haladla vonult 103 tagtársunkat a következők részére üvöltte fel: „Egyesületünk fennállásának első évfordulóján tartott rendkívüli közgyűlése lelkesedéssel üdvözli s kívánja, hogy az Isten tartsa, az Isten óvja és az Isten hozza mielőbb dicsőséggel a szeretetteljes otthonba.

Évközben elhalt lelkes és buzgó előnökünk Kupai Kovács Zsigmond és a harctéren dicső halált haltak Czira Dénes, S. Hegedűs Kálmán és Kustár László emléket jegyzőkönyvünkben megörökítettük.

Hazafias kötelességet teljesítettünk akkor, a midőn alapító tagjaink számának megfelelőleg 3000 korona hadd kölcsönt jegyeztünk.

A háborús viszonyok szülte gazdasági kérdésekről és az azzal kapcsolatos teendőkről az egyesületi titkára

ismertető előadást tartott az egyesület központi helyiségében és a kocseri népkörben.

A gazdák szükségleteinek beszerzés céljából nagyobb cégekkel állunk érintkezésben s minden lehető elkövetünk a nagyban való közös vásárlás előnyeinek a gazdák részére való biztosítása iránt.

Beszerezünk 12 vaggon szenet, 2 vaggon koxot, műtrágyát, Lucerna és répagapot. Védkező anyagok közül különösen részgeltek és Thanalont, azonkívül korpát, ponyvákat és zsákokat, Hessiánt, kötőfeket, istrángot, rudalló kötelet, kaszát, kalapáló gépet, üllöt, kalapácsot, kaszatorlát, kaszkövet, kénporozót, permeterzőt, ekét kucoricamoszólót és csepő gépszajkát. Összesen 8112 kor. 65 fill. értékben. Egyesületünknek van alapító tagja 33, rendes tagja 494, pártoló tagja 32. Összesen 559.

Jövőről való működésünket az eddig megkezdett nyomon kívánjuk folytatni s különös súlyt kívánunk helyezni a gazdalkodással foglalkozók szakértelmének célranyos útjatos és természetesen kísérletek általi fejlesztésére, e célból még a tavaszon a különféle kapáló gépeket gyakorlatilag működésben fogjuk bemutatni a gazdaközönségnek; mindenféle gazdasági mozgalomban ott kívánunk lenni a küzdők és haladók tabarában s kell, hogy miként egy család tagjai ennek az egyesületnek minden egyes tagja at legyen hatva a gazdai együtterzés gondolatától, mert a mai háborús állapot mindenképp meggyőzhetett arról, hogyha Magyarországn nem volna mezőgazdasági állam, azaz kellene lennie. S most amidőn már a távol ködben látjuk egy jobb jövő hajnalát szeretengeni, mely dicső és hatalmas szövetségünket a német birodalmat közelebb hozza hozzánk, a hol minden legkisebb faluban gazdaságvetkezetek ágjakk és kalójjakk fel a gazdaközönség érdekeit s ezeken összetartása Németország mező és kertgazdaságát egyesség és virágzóvá tették. Uj irányok, az értékesítésnek a feldolgozásnak új irányelvek szerinti megalapozása válik időszerűvé, amelyben Nagykőrös város termelvényeinek, mely kivétel révén eddig is közismert jelentékeny sikereket ért el, számot vető helyet kell biztosítanunk, mert a példabeszéd azt mondja „ki mint vet úgy arat.”

A mezőgazdasági munka — és a vasárnapi munkaszünet. —

A kereskedelemügyi miniszter ludváivölég fellegkezette már a hábor. kezdetén az ipari munka vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény intézkedését. A fellegkezőt rendeltek intézkedése a mezőgazdasági munkára ugyan nem terjednek ki, mert erről az 1891. évi XIII. t. c. sem intézkedik, de nem szorú bizonyításra, hogy a tavaszi és nyári szorgos munkálatok idejére épen olyan megokolt lenne jelenleg a mezőgazdasági munka vasárnapi kötelező szünetelésének fellegkezése, mint ahogyan az ipari és kereskedelmi tevékenység terén szükségessé vált. A mezőgazdasági munkát illetőleg általánosságban ma is az 1868. évi LIII. t. c. szabályozza a vasárnapi munkaszünetet ére értelemben, hogy vasárnapokon minden nyilvános és nem ekerülhetetlenül szükséges munka fellegkezett. Különleges intézkedéseket csak az új cseledőtörvény tartalmaz ebben az irányban, amely a cseledeknek vasárnapokon és sátoros ünnepeken munkaszünetet biztosít, de már ez a törvény is egyes alkalmazásokat kivéve a munkaszünet alól és használatlan szükség, valamint fenyegető kár esetén fellegkötés a gazdát, hogy külön napszám emelében cseledjéit vasárnap is munkába állítsa. Miatán most összes alkotó elemével az egész országra fennáll a használatlan szükség és a fenyegető kár esete, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa elhatározta, hogy sörgeösen lekéri a kormányt, hogy a vasárnapi munka korlátozására a mezőgazdaságban a most érvényes törvényes intézkedések fuggessze fel a hábor. tartamára, természetesen a nélkülözhetetlen, érgőtíjgató pihenő idő biztosításával. Kéri továbbá az OMGE a pénzügyminisztériót a korszmak vasárnapi zárvatartásának elrendelését, továbbá megkeresi a bevett egyházak főpapjait olyan rendelkezés kibocsátására, amely a vasárnapi és ünnepi isteni tiszteletek időpontját lehetőleg oly módon szabja meg, hogy a vallások kötelesekégy gyakorlása minél kevesebb időt vonjon el a termelő munkára szükséges, az időt fokozott buzgalommal kihasználó időből.

Összeül a ház.

A kormány a képviselőházt legközelebb ülésre hivatja össze, hogy néhány sörge természetű javaslatot elintézzessen. A parlament valószínűleg április tizenegyedikén fog összeülni. Első és legsörgebb teendője lesz a háborus ülésnek, hogy gondoskodjon az államháztartás folytonosságáról. Julius harmincadikán véget ér a költségvetési év, az ex-lexet költségvetéssel, vagy indennemissal el kell kerülni. Hogy a kormány melyik módot választja, azt csak elienzéki pártvezérekkel való tanácskozás után fogja eldönteni. A parlament elé viszi a kormány a mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot is. A mandátumok meghosszabbításának határidejét valószínűleg nem fogják napról napra szent megállapítani. Az új választások a hábor. után lesznek, meg pedig lehetőleg olyan időpontban, amikor a leszerelés bonyolalmát már elsimultak. Ezenkívül több, a háborúval összefüggő javaslat is kerül a képviselőház elé.

A Mollináry árvaék és özvegyek részére . . .

A Kaszinó helyiségében f. 16 28-án meghallgaltuk Magyar Kázmér előadását a háború és a kertészet felől, mely széles alapon jatos [ezzel] rajzolt képet tart elénk a kertészet szerepéről a világháborúban, annak anyagi és erkölcsi szolgáltatásai felől, majd a hábor. hatását láttuk megnyilatkozni a kertészetre nézve úgy a jelen és a közeljövő alakulására, mint a távolabbi jövő vonatkozásában. Különösen a hábor. az a közlelemzésre terjedő hatását láttuk szokatlanul erős világításban — s a tendők közül a rendszer munkaerők összedolgozásának kellemesítésére — hatását a munkaerő tartalomk szerkesztésének sörge szükségére és a tartalék kiképzésének, alkalmazásának döntő fontosságú ragadát meg emlékeztetünk. Végül a katonárárvák sorsának jövő biztosítása felől hallottuk a meggyőző érvek sokaságát, melyek abban csúcsosodnak ki, hogy "hadat a katonai árvalházak ellen" és hogy "gazdaelm család körebe, az Alföldre kell juttatni nevelőbe a katonárárvákat". Az árvaék és nemzetünk jövője iránti köteleesség sarkal erre. Az előadásra még bővebben ki fogunk térni.

Ezzel csak azt említjük meg meg, hogy az előadás végeztével élenk érdeklődés mellett kerülték "kalapács alá", árverésre Bakos Tibor gyönyörű kis képei, melyek ártát a mi kedves és nagyrabecsült művész hazánkia a *Mollináry árvaék és özvegyek* javára szánta. A képekből 262 kor folyt be, a belépő díjakból 47 K 10 fillér. Így az előadás estélyen a jövedelem 309 K 10 fillér.

A cserépben nevelt növények trágyázása.

Ha a cserépes növényt megöntöztük és pedig alaposan megöntöztük, a víz a cserép alatt nyilván kiszivárog.

Ez a víz nem az, amellyel mi a növény földjét megöntöztük, hanem egész más vízzel változott áttál, hogy a cserépben lévő földön áttzivárog.

Az áttzivárgás alkalmával feloldotta a talajban lévő tápanyagok egy részét és magával hozta azt.

A cserépből kifolyó vizet ha pohárban fellegjuk láthatjuk, hogy annak egészen más színeződése van, mint amelyet öntözésre használtunk s ez a színváltozás onnan ered, hogy a kiáttartott tápanyagok oldata is benne van.

Az öntözés által tehát az edényben lévő földet tápanyagokban mindig szegényebb és szegényebbé tesszük, míg utólag vízben oldódó tápanyag egy szemernyi sem marad.

Az edényben nevelt növényeknél a tápanyagok tehát nemcsak a növények által használtaknak fel, hanem egy jelentékeny részük öntözés alkalmával az edényből kiszivárog, vizzel kilugoztatik.

Visszaesés a növény fejlődésében, hitvány a cserépes sörge hatások ennek a következményei. Hig, vagyis oldott trágyaanyagokkal segíthetjük fel az így elárvalt növényeket.

A szarvasmarhatrágya oldata a legelőselebb növényi tápszer, de tisztátalan-

sága miatt szobanövényeknél nem szivesen alkalmazzuk.

Legcésestübb a cserépes növények táplálására sörge jövénytápszer alkalmazni, mert szorúan öngödők a gyökereket által nyomban feljuttatja a rendszeres használat mellett éle, záld lombzotat; remek szép virágzást érhetünk el vele.

Kimutatás

a vasutasok husvétí harctéri gyűjtéséről.

II.

Danóczi Ambrus 160 K, Bakonyi Lukács, özv. Balázi Jenőné, Balaskó Józsefné, Balogh István, Bánai László, D. Bárány Ágoston, Bokros, Kálnai, Boros Ferencné, Csete Ambrus, D. Mihály, Dér János, dr. Dező Sándor, Dobos Istvánné, K. Faragó Péter, Felhár Samuéné, Feldmayer József, id. Fleischermann Jakab, dr. Fröhlich Pál, Gál Ferenc, Groszhané Karoly, Hécjas Ambrus, Holländer Jakab, Horváth Lajos, Huszár Ferencné, Huszár Pál, Jáni Ferenc, Józán Balázs, Kapus Andrásné, Karai Ambrus, Kis Adámné, Kis János, Klein Mr., Kovács Józsefné, Kövesy Dező, Krausz Mr., Labancz Mihály, Máté Balázs, Nagy Lászlóné, Nemcsik Gusztáv tisztüztele, N. N., N. N., Ottinger Kálmán, Papp Lajosné, id. Pesti Balázs, K. Pesti Balázs, Pláger József, Pólya István, Révész Józsefné, dr. Révész Simon, Rothbaum Zoltán, Salamon leányok, Schmidt Károly, Schneider Mátyás, Steiner Gyula, Steiner Márton, Steinfeld Gyula, Szatmáry László, id. Szellő Sándorné, Tóth Lászlóné, Varga Gyuláné, Várkonyi Gyuláné, Weisz Farkas, Weisz Mihályné, Weisz Reszó, Wiedemann Lajos 1—1 K, özv. Gál Ferencné 80 fill., Zombori Imréné 66 fill., Bódi Ilonka, Brück Mariska, özv. Csenténé, N. N., Szépe Lidia, Weisz Lajos 60—60 fill., Bódi Dániel, Dallos József, Gomola János, Katona Jenő, Kleh Mikály, Klínkó László, N. N., N. N., N. N., Papp Sándor, Pártos Elm, Szabó Ambrus, Szakál Antalné, Szécsényi Balázs 50—50 fill., Bakay Bözsi, Bárány Margitka, özv. Bárony Sándorné, Becsey Imréné, Biczó László, Bleuer Zsigmondné, Bucskár Ambrus, Gál Lajos, Geszner Jenő, Hajdu Józsefné, Molnár Ferencné, N. N., N. N., N. N., Szics Lászlóné 40—40 fill., Ujvári Ferenc, Villám Vimosné 40—40 fill., Biczó Józsefné, Donáth Dénesné, Futó Károly, Sölyom Ilonka 30—30 fill., Adám Balázs, Balaskó Ferenc, Bujdosó Pálné, Dabizs Sándor, Dér Jánosné, Fazekas Józsefné, Flópp Juliska, Godány András, Hatvani Ferenc, Hegedüs Lászlóné, Holofont Endre, Lengyel János, Lengyel Lajos, N. N., Szűcs Alajos, Szűcs Mariska, Varga Balászné 20—20 fill., Borbély János, Bures Antal, N. N. 10—10 fillér.

Természetben adakoztak:

Albert Márton 3 doboz dohány, 3 doboz szivarkahüvely, Bazsó Lajos 100 db levélpapír, 3 csomag irón, Bakonyi Lajos 500 db szivarka, Boross Lajos 200 db szivarka, Gál Sándor 100 db szivarka, 50 db szivar, Grosz Sándor 12 db zsebkendő, Fogarasi Sándor 100 db szivarka, 1 csomag gyula, Kalmár Lajosné 300 db szivarka, Mikes Ferenc 2 doboz dohány, 20 csomag szivarka papír, 1 db szalonna, 20 Somydy Jánosné 500 db szivarka, Személypénztárkezelőnk 2 tábla csokoládé, 2 tábori

postaküldemény, Tonelli Pál 200 drb szivarka, B. Tóth János 2 csomag gyufa, Ifj. Várady Pálné 2 drb füstölt kobász, 1 drb irakói kobász, 1 drb füstölt sódar.

Helylegész tds. A karácsonyi adakozók közül Brück László kereskedő a leggyorsabban gyűjtött fel szives ajándékokat, de a kimutatásban tévesen mint kis csomag szerepelt.

HIREK.

— **Páska.** Izraelita polgártársaink „peszach” vagy magyarosan páska ünnepe márc. 29-én, hélfőn este kezdődött és 8 napig fog tartani. Az Egyiptomból történt szerencsés kijövetel emlékeit ünnepli e napok alatt Izrael hitűdsége és csak közzep-talan lenyeret eszik, ahonnan az ünnepep nevét is nyerte.

— **Üszőndíjadományozás.** A néh. Szántó János joghallgató emlékére tett alapítvány kamatát a f. évről Lóczy Ambrus VII. o. tanulónk tette oda a főgimnáziumi tanári kar.

— **A kecskeméti polgármester bal-esete.** Sajnálattal értesülünk, hogy Sándor István kecskeméti polgármester a ceglédi pályaudvaron átutazóban, miközben a peronra lépépet, megcsuszott a bokarándulást és erős zúdásokkal szenvedett. A népszerű polgármester állapotára iránt városának falain kívül is számosan érdeklődtek. Még ez idő szerint a szobát kell ugyan őriznie, de a baj nem veszélyes természetű, s már a biztos gyógyulási útján van.

— **Ifjú élet szép reménye hervadt el** Kovács Endre főgimn. VIII. o. tanuló korai elhunytával, aki életének 19. évében, a tüdővész sorvatszó lázában társadon dőtt a sir éjfelébe. Régóta gyótorira a halálos kór s hasztlan keressett mekcskvát a szülei ház meleg tűzhelyénél is; úgyáregyházi igazgató-tanító házában márc. 27-én elhunyt. Márc. 29-én ment végre temetésre Alsónyáregyházán, melyen a VIII. osztály növendékei hát tagu küldöttséggel képviselték magukat a az osztálytársak névbőlven Vecsey Viktor mondott megható búcsúbeszédet a nyitott sírnál. Az elhunyt ifjú ügyesen festett és költői tehetségeknek is bizató jevt adta.

— **Eljegyzés.** Balogh Gítát, özv. Balogh Péterné leányát eljegyezte Nagy-kőrtsön Balogh Ferenc főtí rendes, jelenlegi leitmentzi (Csehország) református tábóri lelkész. A fiatal pár frigyéhez jókivátainkat fűzzük.

— **Dr. Gáspár Elek állami ipariskolai tanárnak** Öfelsége az ipariszkolai igazgatói címet és jellegét adományozta. A szép előmenetel alkalmából szivesen üdvözöljük barátunkat, kit Schneider Mátyás főgimn. tanár sógorát — városunkhoz rokoni és baráti kötelekkel fűznek.

— **A Nagykőrtsi Kaszinó Választásmánya** fölkeré Dr. Kovács Kálmánt, ügyv. Zs. Tóth Albert jegyző távolléte alatt — aki még az első mozgósítástkor hadvonalban — lássa el a jegyzői teendőköt. Dr. Kovács Kálmán kézséggel engedett a fölkerésnek.

— **Kovács Zoltán** kalocsai törvény-széki jegyző, tartalékos zászlós — városunk szülötte, — megsebesült márc. 20-án az északi harcúterben. Most a lugosi kórházban ápolják.

— **Hangverseny Kecskeúterben.** A „Kecskeúteri Protestáns Egylet Leány-Köre” a kecskeméti ref. kollégium dísztermében husvét másodnapján — ápr. 5-én, — d. u. 5 órákor hangversenyt rendeznek. A koncerten kőrtsiek is fognak szerepelni; Dr. Kovács Kálmánt és Rícey Györgyöt kértek föl a kecskeméti, hogy a hangversenyök niveauját a szereplésükkel emeljék. Kovács Kálmán és Rícey György a következő műsorral szerepelnek a koncerten: 1. a) Galoppi (1706—1784): Adagio ed allego; b) Bach: Toccata et Fuga orgánán játszva Rícey György. 2. a) Stradella (1645—1678): Templomi ária; Corelli (1653—1713): Adagio; c) Schumann: Almodozás hegedűn játszva Kovács Kálmán, orgánán Rícey György. 3. a) Haydn: Tavasz (a négy évszaktól); b) Dubois: Fiat Lux. orgánán Rícey György. — A hangversenyt lesz még szavaltat és ének-szám. Ezeket a számokat kecskeméti írók írták. A hangversenyre máris sokan készülnek átmenni Kőrtsörl.

— **A város élelmiszer vásárlása.** Megrtuk annak idején, hogy a közgyűlés a gabona vásárlására kiküldötte Szabó Jenő főkapitányt, Deutsch Ödönt és Pláger Gyulát. Ez a bizottság már eddig is nagyobb mennyiségű gabonát vásárolt össze. — Az élelmiszerek vásárlására pedig Szabó Jenő, Neu Gyulát és Pláger Gyulát bizták meg, akik a városi tanácsost és a hadsegélyző bizottsággal együtt gondoskodnak arról, hogy a háború tartama alatt ne legyen városunkban hiány élelmiszerekben. A napokban szerzett be a város szalonnát, egy vaggonnal érkezett Szegeodről. A beszerzési ára 40 000 korona volt, — A szalonnát elraktározta a város és majd ha fogytán lesz a lakosságnál a zsiradék, elárusítja.

— **Rícey György** zenetárná a tanító képezdi orgona-alap javára április 10-én, a képezdi zeneúterben orgona hangversenyt tart. A hangverseny részletes műsorát a jóvó számunkban közöljük.

— **Haborus délutánok a Kaszinó-ban.** A Nagykőrtsi Kaszinó választmánya elhatározta, hogy a kaszinó helyiségeiben haborus délutánokat rendez. A haborus délutánok rendezésével és előkészítésével megbizta a választmány Dr. Jalsovicsy Lászlót, Dr. Kovács Kálmánt, Nagy Deszóst és Szabó Jenőt.

— **Új orvos.** Városunk orvoskara ismét egy tehetséges erővel szaporodott. Mint halljuk Papp László városunk szülötte Papp Sándor polgártársunk fia a budapesti orvos egyetemen a szigorlatokat kitüntetéssel tette le és március 20-án az összes orvostudományok tudorává lett felavatva. Ez idő szerint mint önkéntes a harcúterben szolgálja hazáját. Szívölő üdvözöljük és gratulálunk.

— **A husvétí tábóri csomagforgalom.** Ugy értesülünk, hogy husvétira teljesen kibővítik a tábóri posta forgalmat. A husvétí csomagforgalom nagyjából ugyanazok a szabályok lesznek érvényesek, mint a karácsonyi küldemények fölvetéle alkalmával. Most is zshatlan csomagolásban, — megcsabot mértekben és a küldő saját felelősségére veszik fel majd a tábóri csomagokat. S mivel már meleg ruhafélék nincszükség, mert katonáink illyennel bőven él-vannak látva, dohány, szivar-féle, tüzelő szerzám, füstölt hús, csokoládé, kézkenőcs és rovarpor küldése ajánlatos.

— **A selyemből való beváltása.** Az országos selyemiparügyi felügyelőségek a szorgalmi idő befejeztével kezdték elvet a gubobévaltásoknál megfelelő díjazás mellett tanítókat kíván alkalmazni. A földmívelés-ügy m. kir. miniszter 1294—1915. számú rendeletével felhívhatkazon tanítókat és tanítókné, kik a gubobévaltásnál alkalmaztatni kívánják, hogy ezen szándékukat a kir. tanfelügyelőségéllel mielőbb jelentsek be.

Irodalom.

— **„Szárnyasaink.”** Képes baromfi és galambipenyésztési szaklapból ingyen köld mutatóványzatot a „Szárnyasaink” szerkesztője, Budapest, II. Kapás-u. 12.

— **„Vadászat és Állatvilág.”** Képes vadászati, vad és ebnyésztési szaklapból ingyen köld mutatóványzatot a „Vadászat és Állatvilág” szerkesztője. Budapest, II. Kapás-u. 12.

Közgazdaság.

Soványesítés árjegyző.

Eredeti tudós társ Úri Rézszó sertésüzemnyosító, Budapest, Népszínház-utca 22. sz. 1915. március 23.

Sertésüzemen átment sertések:

60—100 kilogramm	160—170 fill.
100—120	170—180
120—160	180—200
160—200	200—220

Sertésüzem át nem ment sertések:

60—100 kilogramm	140—150 fill.
100—120	150—160
120—160	160—180
160—200	180—200

Árak elősúlyban kilogrammonként 4 százáleki engedmény. Irányzat: szilárd.

Bécsi sertésüzemvári jelentés.

Eredeti tudós társ Schleifelder és Társai cégtől (Bécs St. Marx.) 1915. évi március 23.

A mai vásárra összesen 10596 darab sertés volt bejelentve, felhajtatók azonban 5173 süldő és 4031 zsírserítés és pedig: Magyarországból 7808 darab Galiciából 2688

Osztr. tartományokból 1396

Összesen: 9204 darab

Az üzlet irányzata igen szilárd volt.

Prima magyar sertés 310—320 fill

kivételesen — fill.

Közép sertés	260—300 „
Órgv. sertés	274—300 „
Könnyű- és szedett sertés	200—250 „
Süldő (lengyel, erdélyi); 190—276—283)	160—180 „
Szeremsgy:	270—300 „
különként elősúlyban fogyasztási adó nélkül.	

89—eh. 1915. sz.

Hirdetmény.

Ertesítetnek a református vallású lakosok, hogy az egyházi választók névjegyzéke: a f. évi május 16. napjától május 15-ig terjedő időben fog elkészíttetni s ezen névjegyzékbe az egyházi törvények értelmében csak azok fognak felvételti, akik a névjegyzék összeállításáig az előző 1914. évi egyházi adótartozásukat kifizették.

Erdékekben áll tehát a ref. vallású hűveknek a mult évi egyházi adótartozásuknak a f. évi május 15-ig kifizetésre, mert a hátralékosok a névjegyzékbe nem fognak felvételti.

Kelt Nagykőrts, 1915. márc. 30.

A ref. egyháztanács Elnöksége.

Eladó szőlő.

A bokrosi középsőhegy elején a ceglédi országot közelében, Szalay Ambrus ur szomszédságában, 1 hold területű gyümölcsös szőlő, új épülettel és jó ivókuttal, örökáron eladó; értekezni lehet X. ker. Szolnoki-utca 9. szám alatt vagy az irodán.

Kiadó lakások.

X. ker. 145. sz. alatt 1 utcai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel együtt f. évi május 1-től bérbé kiadó. Értekezhetni Nagy Sándornéval a fenti sz. a.

Gömör Jánosnak VI. ker. 91. számú házában két szoba, konyha, éleškamra egy üveges azonnal is kiadó. Szintén I. ker. 244. számú háza örökáron eladó, elnem kelés esetén kiadó. Értekezni lehet VI. ker. 91. sz. alatt.

Fazekas Józsefnek Szolnoki-utca 13. sz. alatti házában 2 utcai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, — valamint az V. ker., 148. sz. alatti házában 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel május 1-től bérbé kiadó. Kis családok előnyben részesülnek.

Körtvélyesi Józsefnek IV. ker. 109. szám alatti levő házában egy konyha, egy szoba május 1-ére kiadó. Értekezhetni a fenti szám alatt.

Csinos József IV. ker. Rákóczy utca 329. sz. alatti háza, mely áll 2 szoba, konyha, éleškamra pince és több mellékhelyiségekből május 1-től haszonbérbé kiadó; értekezni lehet Dér Pállal I. ker. 294. sz. alatt. 6-3

Ij. Gulácsi Józsefnek V. ker. 6. szám alatt 2 padlószoba, konyhából álló lakás a hozzá való mellékhelyiségekkel, (istálló, sertés őt) különálló udvartérrel május 1-től vagy azonnal is kiadó. Ugyanott egy rakás érett trágya is van eladó. Értekezni lehet Ij. Gulácsi Józseffel V. ker. 37. szám alatt.

IV. ker. 464. sz. alatt két külön álló épület; mely áll 2-2 szoba, konyha, éleškamrából, hozzátartozó nagy gyümölcsös kerttel, egy, esetleg két részben is örökáron eladó; értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal. 15-7

Vegyesek.

Május elsejére keresek egy kényelmes nyaralót, szép pormentes helyen, közel a városhoz. Cm a kiadó hivatalban.

Különléte butor, kötözött mosdó márványlappal eladó X. ker. Losonczy-utca 55. szám.

Nagyobb mennyiségű öbve vágott száraz nyárfa, úgy szintén néhány hl. kis üstön főtt nagy részt szilva pálnika és idei vágású akácfa része van eladó. Ugyanott a legcsébb faj alma kapható, özv. Biztó Bálintné urnóél Patay-utca 77. sz. 15-8

Egy márvány lapu mosdó, valamint több petróleum lámpa eladó. Hol? megmondja a kiadó hivatal.

Egy igen jó karban levő urali szoba börgarmitúra, mely áll 2 fotel dívnyóbból és egy kerek asztalból eladó. Cír a kiadóhivatalban.

Gyászjelentéseket

Izléses kivitelben 6 koronáért 100-kint készlt

Székely Albert

villanyerőre berendezett könyvnyomdája, a postával szemben.

Husvétli üdvözlő levelezőlapok

kaphatók:

Székely Albert
könyv- és papirkereskedésében a postapostolával szemben.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesítem Nagykőrös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** ur házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércpokorsókból, ternő és bársomnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdszesebb kivitelű sirkoszorukból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behozott szegelt teríték 40 kor.
ternőval behozott szegelt teríték 60 kor.
ércpokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ljonnán készült gyászokcsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyint mindenkor könnyen felveszem, továbbá mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonját képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettni. Kiváló tiszteltet!

SCHIFFER MARTON,
rűfős kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legcsébb sirkoszorukban!

A temetéshez gyászokcsit és lovat ingyen adok!

Nagykőrösön ma egyedüli kartelen kivitttemetkezés

Hirdetéseket jutányos árban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Az a tartalom, ez a burkolata. Az az erő, mely röpi, ez a repülésnek a szárnya. Csak együtt, csak egyszerre téve és mondva, csinálva és észre ér Istenhez. Csak aki hisz, az idővöl.

Boruljunk le a Mindenható előtt: imádkozunk buzdó lélekkel!

Küzdjünk igazunkért a harc mezején hősi bátorsággal!

Dolgozzunk hazánk földjén laudatlan kitarással!

Igy lesz meg a mi golgotánk hushévja. — f.

Tavasza van . . .

A nemzeti ideálékért küzdő testvereink és fiaink ott harcolnak még a határon, az annyi bizó reménységgel várt tavaszi újjáébredés még ott találja őket a véres harcmezőn; a munka koránt sincs még elvégezve, áll a harc a világ legnyugosabb túsója.

Féltő gonddal voltunk eltelve, mi lesz velünk a zivatáros telben, a velőt fagyasztó szélviharokban, ott a lombtalan erdőben, a letarolt mezőkön, a jégviszlagokban, a hideg lövészárokban, fent Orosz-lengyelországban. Aggódva figyeltük, lestük olvastuk a híreket, az újságcskéket épp úgy, mint hozzánk tartozóink levelét és milyen jóleső érzés tőlt el bennünket akkor amikor egyhang- vola a jelentés: katonáink kifosztatlanul vannak felszerelve. Hála a hadvezetőség gondoskodásának és a nemzet áldozatkésztségének, a tél nem ért váratlanul, véreink bátran néztek eléje. És mindez igaz volt.

A tél mulófelében van, a tavaszi nap-sugár körülragyogja hazáinkat, éltre kelti a ákat, előcsalogatja az erők edzés hangu lakóit, megcsokolja a földet és a csók melegségtől elolvad a hómező. Elődujga parányi fejekétől a tavasz kora hínóke, a rét első virága. Vájjon mi jó hirt hoz nekünk ez a győnye kis virág, mit fog hozni a tavaszi nap ragyogó sugára?

A jóvő telve van sejtésekkel, halandó ember gyakorló szemével oda nem lát, de

tele reménységgel, hívó és bizó lélekkel várjuk a tavaszi rügyakadást, szent meggyőződéssel és törhetetlen nemzeti ügyünk sikere iránt.

A tavasz közeleg, a munka megindul sok szorgalmas munkásé hiányát kell az itthon maradtaknak pótolni. Mégis kedvelve kétszeres erővel és buzgalommal fog mindenki munkájához, mert nem magukért, hanem azokért dolgoznak, kik legdrágább kincsüket, életüket és vérüket áldozták lét értük, nyugalmaikért, boldogságukért, a haza függetlenségéért és jövő nagyságáért.

Az új királyhimnusz.

Minden háborúnak, minden tömegmozgalomnak bőségesen akadnak dalnokai. A nagy események hozzák leginkább rezgése a ihletet, költők lantjának a hurjait. A francia forradalom nélkül aligha volna Marseilles, a Rákóczy induló se született volna meg a kuruc háború nélkül s ha nincs nyegvenyolcas szabadságharc bizonyosan Petőfi se írta volna meg azokata csatadalokat, amelyek lázba hozták az egész országot vért.

Vártuk a mostani, a nemzet igazáért és léteért vívott háborúban is a lángszavú költőn porondon való megjelenését. A hadba induló katona szinte vágyik oly költői termék, amely feszült, hullámzó, olykor tomboló érzéket öszhangzatosá teszi, azonban úgy látszik annak a redlisnak hirdetett kornak a poétái saját maguk jédtek meg legjobban a világháború szülte gigantikus eseményektől. A képzelt erő meglaglott a nap-nap után felbukkanó események és tárgyak rideg valóságáért. A Tyrtusok, Petőfi Sándorok sehoggy se aknark megsejtenni, pedig a harcba induló katonának lelkesítő dalra van szüksége. A mindenhát és mindenütt népeléke azonban nem jött zavarba. Egy pillanat alatt átálta, hogy most is a lét és nemlét kérdéseiről van szó, elővette tehát a lét és nemlét harcainak legnépszerűbb nótáját a „Kossuth Lajos azt üzenté” című s a szö-

vegben nevet cserélt. A csatatérre induló seregek már az első perctől ezzel a lelkes dalával váltak el tőlünk;

Ferenc József azt üzenté:

Elfogyott a regimentje,

Ha még egyszer azt üzeni

Mindnyájunknak el kell menni.

Ezután jöttek a nagy események . . .

A poéták még mindig csak hallgatnak, vagy legfeljebb dőngésnek. Mindössze csak egy hivatalot költő tudott bőles tekintettel, de a mellet nem hevítelte és igazi ihletéssel belemélyedni az események tömegébe. Költő zeneszerző, honvita és zászlóalatt álló katona egy személyben. a neve: Pap Zoltán, akinek „Áldassék a király” című új királyhimnuszát most került szárnyra s előre láthatólag elreplű minden-hova, ahol magyar szív dobog. Hallgatjuk az új királyhimnuszát és valami ellenállhatlan erő lelkünköt olyan érzésekre hevíti, mint mikor a nemzeti himnuszunkat az „Isten áldd meg a magyart” halljuk. Minek tulajdonítsuk ezt? Talán a szöveg, vagy a dalam szépségének, nemes egyszerűségének? Igaz ez a két tényező is elég arra, hogy a szív és lélek minden hurja rezgésbe jöjjon de mi ezért még is ügyhiszük, hogy Pap Zoltán az új királyhimnuszának szövegéből és dallamából ezeknél és jóval nagyobb és szivve, lélekre egyaránt ható erő sugárzik ki: az igazság. Az igazság, mely így szól: a király és nemzet csak együtt, egymással összeforradva lehetnek nagyok, örökkévalók. Csak együtt, egymással összeforradva alkothatnak, vlvhatnak ki nagyott, örökkévalót. Dicséret Pap Zoltánnak, hogy ezt a világtörténelem legnagyobb napjában nekünk versben, dalban nyíltan elmondotta.

A közgazdasági munka és a vasárnapi munkaszünet.

A kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg már a háborús állapot kezdetén felfüggesztette az ipari munka vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény intézkedéseit s így a háború tar-

mult és leszármazás, az *akként való terem-tésés*, amely úgy a festői vázson ruhában, mint a pitykés, dolmányos paraszti dszben hódít és ámulatba ejt, amint hogy a katonai formaruhában is *ép ezért* fest akként, hogy minden európai fejedelem — a megértő és jóízűléte fejedelem — mindig büszke vola a magyar ezredjére, amelyet a magyar hadúr „ajándékozott” neki.

Ugy van az valamiképen, hogy mikor a magyar katonák akarja megpingálni a művész, modellért nem formaruhás emberek közt kell keresnie, hanem a *magyar lélek*, a *magyar faj sajátosság* kell, hogy képezze a képe vázát, az legyen az igazi modellje, erre huzhatja föl a pitykés lajbit, vagy a zsinóros menté, ebből lesz a részbeli igaz magyar legény, ha civil, ha katonai kép készül is remekbe!

Ez a körülmény serkenletie nyilván boldogult Kada Eleket, Kecskemét nagynevű polgármesterét arra, hogy a híros gazdávárosban *művésztelepet* létesítsen. Az lehetett a szándéka, hogy a művészvilág fiatalaságának ottthon terem a színmagyar, az erőlt, sajátosságokkal duzzadó alföldi városban és e mód kellemes utat egyenget a művészi világnak a paraszti világhoz való közvetlen férközésére.

Arra számított, hogy a fiatal művész-nemzedék a lüktető élelenségű, pezsgő, színpompás, tisztá és hatalmas magyar paraszti életbe csöppenve megéri menten a magyar geniust, mely hatalmas szárnycsappal elröpi őt az alatt járó új irányzatok fölött és viszi, ragadja a magyar művészet magas és magasztos régiójába.

És mi történt?

Kada meghalt. A művésztelep meg-bukott. Nem Kada halála buktatta meg, hanem az volt a halála, hogy nem tudott otthonára lenni a magyar művészet a magyar paraszti metropolisban.

Ne széptűstük a dolgot.

A fiatal művészgárdá mely oda telepedett, nem tudott fölemelkedni arra a magaslatra, amelyről a magyar parasztot meg-látni, megsejtenni, megérteni és megérezni lehet. Jobban tetszett neki az válmpa, mint a pástörtöz, — a tekezáslat inkább vonzotta, mint a tanya, a szőlő, a *föd*, — a dákó inkább, mint az ólmosbot és a karikák, az asztalton lipkedő francia sarok kopogása hatott rá és nem más, a ménes dübögése és a nyáj porfellege elől a kávéház füstfelhője alá menekült.

Megszeretés helyett megcsufolás érte

a magyar parasztot. Rézeges, figura együgyű alakokat rajzoltak s ha még a kecskeméti parasztot ábrázolták volna! valami nemzet-közi modellekbe raktak kecskeméti paraszti rongyokat s azokban végeztek a confanzírozásokat.

Ámde a „természet megcsufolta őket” és a magyar művészet igazságos keze le-sújtott rájuk, szétszaporított köztük irgalmatlanul.

Szeretik azonban a kolónia és mások mentségére is fölhozni, hogy a művészek nem hibásak, ha magyar paraszti dolgok-kal nem foglalatokodnak, mert a paraszti képek, alkotások iránt kereslet a vevő közönségnél nincs.

Éz igen is.

De ki keresne, ki venne, jó ízleléssel olyan paraszti dolgokat aminket ez ujjab feltűn, főleg rajzoltó elköveinek? Sze-münk nincs a magyar parasztra, felígásuk sincs, érzésük sincs . . . Hja, enélkül csak kinszenvedés a próbálkozások — a magyar irányra néve.

És ami a fájó, a megdöbbentő: az, hogy a magyar művészi az eszményi szép magyar ellen titkos és nyílt áramlat indult meg a közelmúltban nálunk. Mesterien ve-